

Sosiologisk institutt
Sosiologisk institutt

Referanse

2020/1647-MAJA

Dato

12.03.2020

Studiekvalitetsmelding fra Sosiologisk institutt 2019

Studiekvalitetsmelding 2019 – Sosiologisk institutt

Oppfølging av årsrapport for utdanning 2018

Den viktigste saken på bachelorprogrammet var nedsettelse av egen komité for bred vurdering av behov for revidering av programmet. Komiteen besto av undervisningsutvalget med utvidet studentrepresentasjon. Komiteen innstilling ble fulgt opp som hovedsak på instituttets halvårseminar m/semesteravslutning i juni 2019. (Se nærmere omtale nedenfor)

For masterprogrammet var det viktigste oppfølging av ordningen med kullansvarlig, samt en egen velkomstuke (bli kjent) ved høstens semesterstart. Dessuten forarbeid for masterkomiteen som er satt ned for arbeid våren 2020.

Emne- og programevaluering

Programsensor for bachelorprogrammet gjennomførte en evaluering (se nedenfor), men for master ble det ikke gjennomført for 2019. Arbeidet med master 2018 ble gjort litt seint, og dette bidro til en forskyvning i 2019, som gikk over i 2020. Det er nå avtalt opplegg med programsensor for 2020. Den nye ordningen med emneevaluering for alle emner ble drøftet på stabsmøte i november, og det ble prøvd ut et forenklet rapporteringsopplegg for instituttet. Dette fungerte greit, men det tar et semester før den nye rutinen blir kjent for alle.

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
<i>BASV-SOS, ekstern programsensor evaluering av Jorid Anderssen, Institutt for samfunnsvitenskap</i>	<i>Overordnet: Studentene trives godt på studiet. Undervisning: Studentene er fornøyd med oppbyggingen av studiet, men ønsker mer kommunikasjon mellom emner. Spesielt med tanke på å spre</i>	<i>Anbefalt løp/ 2. semester: Instituttet deltar i et prosjekt (PØGS) i samarbeid med Institutt for sammenlignende politikk og Institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap for å</i>

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

<p>(ISV) UiT Norges arktiske universitet (Rapporten inngikk i arbeidet til bachelorkomiteen, se nedenfor)</p>	<p>vurderingene. SOS201 og SOS202 nevnes i denne sammenheng. Studentene etterlyser også «mer fleksible og moderne undervisningsformer».</p> <p><u>Eksamensform:</u> Studentene synes at det er for mange skoleeksamener, men er fornøyd med oppbygging og gjennomføring av dem. De etterlyser spesielt flere hjemmeeksamener..</p> <p><u>Anbefalt løp/ 2. semester:</u> Studentene mener at 2. semester er tungt og «tørt», og at dette kan være en årsak til frafall.</p> <p><u>Valgemner:</u> Studentene er fornøyd, men mener at noen av emnene er for like..</p> <p><u>Sosialt:</u> Det er vanskelig å bli kjent med andre på studiet, men fagutvalgets arbeid, fadderuken og fjorårets reise til Berlin trekkes fram som viktige for det sosiale miljøet.</p>	<p>øke gjennomføringsgraden av instituttens bachelorprogram og årsstudium. Prosjektet kartlegger studentenes utfordringer, og vil brukes til å utarbeide mulige løsninger.</p>
<p><i>Evalueringsrapport: MET102, vår 2019</i></p>	<p>Resultatet av denne evalueringen viser at studentene jevnt over er godt fornøyd med MET102 dette semesteret. Både helheten i emnet, forelesningene, pensum, obligatoriske oppgaver og seminarene kommer svært godt ut av evalueringen, og det er heller ingen store avvik i dette semesteret sett opp mot tidligere semestre.</p>	<p><i>Dette emnet er også omtalt i programsensorrapporten. Gjennomgang av emnevurderinger og tilbakemeldinger fra studenter ved studieveiledningstimer brukes aktivt i arbeidet med å forbedre gjennomføringsgraden på instituttet.</i></p>
<p><i>Midtveisevaluering: SOS101, vår 2019</i></p>	<p><i>Det ble gjennomført midtveisvurdering av emnet. De aller fleste rapporterer å ha en positiv opplevelse ved forelesningene. Mange mener at forelesningene er bra strukturert og gjør pensum enklere å forstå. Det som kan oppleves som negativt er at det blir veldig mye å gå gjennom til tider, og at det kan gå litt for fort.</i></p>	<p><i>Emneansvarlig sine refleksjoner og tilbakemeldingene fra studentene blir vurdert ved neste gjennomføring av emnet.</i></p>
<p><i>Egenevaluering: SOS103, høst 2019</i></p>	<p>Det ble gjennomført studentevaluering midtveis i semesteret. De fleste synes forelesere er flinke, og</p>	<p><i>Emneansvarlig sine refleksjoner og tilbakemeldingene fra studentene blir vurdert ved</i></p>

	forelesningene er interessante. Noen nevner det at forelesningsnotatene blir lastet opp før forelesningen var positivt. De fleste synes power pointene som ble brukt var informative og gjør det enklere å lese pensum..	<i>neste gjennomføring av emnet.</i>
<i>Egenevaluering: SOS118, høst 2019</i>	<i>Det har blitt samlet inn tilbakemeldinger fra studentene. Studentene er veldig fornøyd med emnet. De er spesielt fornøyde med samspillet mellom forelesningene og seminarene. De trekker særlig fram studentaktiviseringen på forelesningene, inkludering av pågående forskning og at internasjonale eksperter deltar som gjesteforelesere. De er også svært fornøyd med retningslinjene og gjennomføringen av de obligatoriske oppgavene. Studenter syns ellers at emnet er utfordrende, at det stilles høye krav til deltakelse og egenarbeid.</i>	<i>Basert på tilbakemeldingene fra studentene og egne refleksjoner har emneansvarlig planer om å videreutvikle emnet. Neste gang emnet går vil det bli satt av mer tid til teoretiske refleksjoner og praktisk arbeid. Studentene vil i enda større grad oppfordres til å foreslå litteratur til pensumlisten, flere internasjonale eksperter vil bli invitert, og sammenhengen mellom forelesningene og seminarene vil bli ytterligere styrket.</i>
<i>Egenevaluering: SOS302, høst 2019</i>	<i>Det ble gjennomført en spørreundersøkelse blant studentene. De er gjennomgående fornøyde med emnet. Forelesningene trekkes spesielt fram som gode. Ellers var det noen studenter som ikke var fornøyd med pensumboken.</i>	<i>Emneansvarlig vil gjennomgå pensumlisten for å vurdere om den burde endres.</i>
<i>Egenevaluering: SOS304</i>	<i>Det ble gjennomført spørreundersøkelse blant studentene. Noen studenter var svært fornøyd med alt, mens andre var misfornøyd med at forelesningene ikke eksplisitt gjennomgikk pensum bok for bok. Noen var også misfornøyd med at skoleeksamen var en del av vurderingsformen.</i>	<i>Emneansvarlig hadde ansvar for emnet for første gang dette semesteret. Opplegget er i stor grad videreført fra forrige år. Basert på tilbakemeldingene fra studentene vil emneansvarlig vurdere endringer i pensum og opplegget ellers.</i>
<i>Treårlig evalueringsrapport av emne: SOS113 og SOS113-L, høst 2019</i>	<i>Forelesningene gikk jevnt over bra. Noen studenter ønsker at større deler av pensum blir gjennomgått, men emneansvarlig har med hensikt vektlagt studentaktivisering basert på erfaringer fra tidligere semester. Emnet inkluderer besøk på et</i>	<i>Emneansvarlig sine observasjoner og tilbakemeldingene fra studentene brukes til å videreutvikle emnet. Vi jobber også med tiltak for å forbedre responsraten på studentevalueringen.</i>

	<i>lokalt NAV-kontor. Besøket har svart til forventningene, men grunnet større grupper har noen deler av besøket blitt omorganisert. Det ble også gjennomført spørreundersøkelse blant studentene. Ved begynnelsen av kurset ble det uttrykt noe misnøye med deler av pensum, men dette bildet har blitt nyansert av spørreundersøkelsen. Studentene uttrykker at de er fornøyde med forelesningene og seminaropplegget. Det er dessverre ganske lav svarprosent på studentevalueringen, og en må derfor tolke resultatene med forbehold.</i>	
<i>Treårlig evalueringsrapport av emne: SOS117, høst 2019</i>	<i>Det ble gjennomført studentevaluering av emnet. Studentene var svært fornøyd med undervisningen, pensum og tilbakemeldingene på de obligatoriske oppgavene. Noen svarte at emnet var utfordrende, men at de satt pris på utfordringen.</i>	<i>Emneansvarlig har gjennomgått studentevalueringer og vil bruke disse til å endre pensumlisten og de obligatoriske arbeidskravene.</i>

Gjennomføringstall

Det starter rundt 100 studenter på bachelor i sosiologi hvert år, mens det også hvert år uteksamineres rundt 50 ferdige kandidater. Vi vet svært lite hvorfor det er slik. Vi vet ikke hva de som slutter gjør eller hvorfor de slutter. Sannsynligvis er det svært ulike forklaringer. Dette er ikke nødvendigvis et problem. Viktig er det å skape et godt faglig og sosialt miljø for de studenter som følger program og undervisning – uansett forklaring på diskrepans mellom antall studenter som starter og antall studenter som avslutter med ferdig grad. Hvis vi ønsker å vite mer om dette, må det gjøres systematiske undersøkelser.

Kanskje viktigere for en eventuell undersøkelse ville være å finne ut av hvorfor såpass mange som tar en bachelorgrad ikke går videre på master, eller om de gjør det, så gjør de det ikke i Bergen. Antallet som starter på master, er omtrent en tredel av de som uteksamineres på bachelor. Dette skulle vi gjerne visst mer om.

Når det gjelder gjennomføring på master, kan vi i dag si at det er blitt «normalt» å gjennomføre på normert tid. Om noen bruker lengre tid, er det i all hovedsak grunnlagt i personlige/private omstendigheter.

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Det er ingen planer for store endringer i studieprogram. Programmet om «Master for integrert lærerutdanning» står på vent for eventuell tildeling av nye studieplasser.

EVU-emnet SOS660 ble utformet i 2018, men ble ikke avholdt pga. liten påmelding. Instituttet har ikke hatt ressurser til å arbeide videre med EVU-tilbud. Det er likevel gledelig at det er folk i staben som har gode ideer til utvikling av alternative EVU-emner.

Det søkes om opprettelse av nytt emne for bachelrograden, SOS119 Global Cities: an Introduction to Urban Sociology for the 21st Century.

Dimensjonering av studietilbudet

Det har vært et jevnt godt søkertall til bachelorprogrammet de siste par årene, og rimelig god søknad til våre emner også fra studenter fra andre emner. Rekrutteringen til master har vært varierende. Etter et svært lite kull (8 studenter som faktisk begynte) i 2017, kom et stort kull (26) i 2018. I 2019 kom det 18 studenter. (Tall for de som faktisk begynte) For fagmiljøet som helhet vil det være viktig at antall studenter ikke synker under rundt 20 pr kull. Dimensjoneringen vil normalt være ok, men med to langvarige permisjoner og sein nytilsetting etter avgang for pensjon, samt sykdom, har det vært litt knapt med undervisningsressurser. Vi har vært heldige med tilgang på dyktige vikarer og «ekstrahjelp», men dette har ikke kunnet dekke inn fulle faste stillinger.

Utdanningsprosjekter knyttet til UiBs satsingsområder

Under området «globale samfunnsutfordringer» gir instituttet bl.a. følgende relevante tilbud: SOS103 Samfunnsstrukturer i endring, SOS115 Miljøsociologi, SOS117 Diverse Societies and International Migration og SOS118 Horizontal Mobility in Sociological Perspective.

Denne dimensjonen blir ytterligere styrket fra høsten 2020 med emnet SOS119 Global Cities: An Introduction to Urban Sociology for the 21st Century

Arbeid knyttet til studiekvalitet

Det er jobbet med flere saker. Se under «særskilte tema»

Arbeidslivsrelevans

Ad spørsmålet om kontakt med arbeidslivet og praksis, er instituttets vurdering som før (fra forrige år):

- Etablering av egne praksisemner anses verken som ønskelig eller realistisk. Det er ingen sterke ønsker fra studentene om dette, og tilgangen på gode plasser vil naturligvis lett bli uttømt dersom stadig flere fag skal konkurrere om disse. Både studenter og ansatte ser det som langt mer interessant å se på muligheten for å aktualisere og konkretisere undervisningen ved institusjonsbesøk, bruk av film mv, aktuelle hendelser, bruk av studentenes egne arbeidslivserfaringer mv.

Høsten 2019 hadde vi oppe temaet på flere møter, og senest var arbeidslivslivsrelevans og variasjon i undervisningsformer tema på stabsmøte 12. februar 2020. Det er enighet om at veien å gå er å bringe arbeidsliv og samfunnsliv inn i undervisningen gjennom ekskursjoner, besøk o.l. En måte å styrke synligheten av arbeidslivsrelevansen av faget som vi vil arbeide med framover er å utvikle oppgaver til studentene som gir studentene trening i å bruke faget på aktuelle problemstillinger.

Utteksling

Vi har hatt temaet studentutveksling oppe på tre stabsmøter, for å gjennomgå vår portefølje og drøfte mulige satsinger. Det er bestemt at vi skal drive informasjonsarbeid direkte på ulike obligatoriske emner og vi skal se nærmere på hvilke steder vi særlig ønsker å satse på.

Etter- og videreutdanning

Som nevnt ovenfor, har EVU ligget på is pga. ressursmangel.

Særskilte tema for 2019/2020

Gjennomføring

Både på bachelor og master er det lagt vekt på tiltak for å skape godt faglig og sosialt miljø. Fredagssalongen (nå «Sosiologisalongen») er videreført. Det samme er godt samarbeid med fagutvalget. På master har vi, som nevnt, ordningen med kullansvarlig og opplegg med egen velkomstuke, med faglige og sosiale aktiviteter.

Det gjennomføres hvert semester et eget stabsmøte som kalles «veiledningsforum», der det drøftes og utveksles erfaringer med veiledning

Studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

To viktige temaer i rapporten fra bachelorkomiteen:

- «Seminarundervisning anses som viktig, men det er også problemer som verken studenter eller ansatte helt forstår: Mange seminargrupper går fra 20-25 medlemmer og ned til 5-6. Likevel er det gode evalueringer og bachelorstudentene er svært takknemlige for støtten og tilbakemeldinger fra seminarlederne. Det er ingen enkle løsninger her. Ett tiltak er vedtatt: det organiseres samling med alle seminarledere midt i semesteret for utveksling av erfaringer og gjensidig støtte. Andre mulige tiltak: Lage spørsmål/oppgaver som fungerer aktiverende. Ikke bare lage spørsmål som ligner på eksamensoppgaver, men kanskje også gi ulike arbeidsoppgaver for smågrupper, kanskje for små prosjekter eller undersøkelser. Generelt ble også gruppearbeider pekt på som noe som kan aktivere.
- Eksamensformer: Generelt ønsker studentene større variasjon; ikke bare skoleeksamen (i dag er det kun SOS103 som har hjemmeeksamen). Dessuten er det ikke ønskelig at eksamenstiden strekker seg over så lang tid som nå. Særlig høstsemesteret har en tendens til å slutte for tidlig. Konklusjon/forslag: prøve ut korte hjemmeeksamen på noen emner.»

Disse spørsmålene ble diskutert på instituttets sommerseminar på Voss i juni. Fra oppsummeringen:

- «Et eget begrep ble utviklet på Voss: **Tvangspirasjon. Hvordan inspirere til deltakelse i seminarer og undervisning gjennom semesteret?** Her ble flere måter å markere at vi ser studentene og ønsker at de skal delta trukket fram (moralsk tvang): Navneopprop, krysse av på at folk er til stede og forvente mail om de ikke kommer. Vi kan også arbeide med innholdet i seminarene – ikke bare diskusjonsspørsmål, men for eksempel legge opp til at de skal gjøre noe i seminarene (finne ut noe, har en oppgave). Dersom noen ønsker å prøve ut obligatorisk oppmøte er det også mulig, men det bør eventuelt gjøres på ett emne og oppsummeres før det gjøres generelt. Dette fordi obligatorisk oppmøte også har vesentlige ulemper (adm. kostnader, tvang for studenter som klarer seg utmerket på egenhånd). Når det gjelder seminarlederne, legger vi opp til koordineringsmøter til høsten der seminarlederne kan utveksle tips og diskutere tilbakemeldinger (med utgangspunkt i gode eksempler. Ett møte i starten av semesteret og ett midt i. Dette supplerer, men erstatter ikke møtene med emneansvarlig.»

Høsten 2019 ga ikke veldig klare svar på disse problemstillingene, men opplegget med samlinger med seminarlederne er fulgt opp. Det er dessuten avtalt med programsensor at seminarundervisningen blir en hovedsak i hennes arbeid våren 2020, og blir grunnlaget for videre oppfølging.

Som oppfølging av evalueringene når det gjelder eksamensformer er det lagt om fra skole- til hjemmeeksamen på SOS201 og SOS303, samtidig som hjemmeeksamen på SOS301 er redusert fra 7 til 4 dager.

På master er undervisning og eksamensform lagt om på SOS303 Statistisk analyse. Tre obligatoriske innleveringsoppgaver med kommentarer og overgang fra skole- til hjemmeeksamen.

Det ligger også inne et forslag om å fjerne skoleeksamen på SOS304, og kreve obligatorisk oppmøte til undervisningen, som i stor grad er gruppebasert.

På SOS100 har det vært en egen del for «fordypning», med følgende målsetning (tatt fra forrige års melding):

- Forskningsbasert undervisning og kobling mellom teori og empiri/forskning kan styrkes for eksempel gjennom videreutvikling essaydelen på SOS100, der studentene velger bok/avgrenset pensum som skal drøftes muntlig og presenteres skriftlig. Her ligger det også mulighet for innarbeidelse av studentaktiv læring og læring av akademisk lesing og skrivning.»

For å styrke denne delen ble det i høst lagt inn mer ressurser, bl.a. med en koordinator for de fem fordypningsalternativene. Dette fungerte godt, og vi vil følge opp dette i år.

Studiebarometeret 2019

Vi merker oss at sosiologistudentene både på bachelor og på master opplever det slik at studiet har lite arbeidslivsrelevans og at vi her skårer svært lavt. Underlagsspørsmålene dreier seg om informasjon om bruk av kompetanse i arbeidslivet,, møte med arbeidsgivere gjennom karrieredager, bedriftsbesøk, praksis etc., representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen som gjesteforelesere og mulighet til å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet.

Når det gjelder arbeidslivsrelevans er det klart at studentene ikke har noen form for direkte utplassering eller erfaring med relevant arbeid som del av studiet. Men vi finner det litt overraskende at vi skårer lavt på informasjon om arbeidslivsrelevans og sosiologier i arbeid. Det arbeides mye med å gi god informasjon om hvor utdannede studenter havner i arbeid. Denne informasjonen presenteres på fagdag, velkomstuke og ellers i andre sammenhenger. Det er også en egen karrieredag hver vår med sosiologer i arbeid. Det er også gjesteforelesere fra ulike deler av arbeidslivet i noen emner. I tillegg er flere emner svært relevante for de delene av arbeidslivet de vil møte: offentlig virksomhet/velferdsstaten, skolen, arbeidsliv generelt, innvandrertematikk osv. En forklaring kan være at noen av spørsmålene er rettet mot direkte kontakt med arbeidsgivere.

Svarprosenten fra bachelorstudentene i sosiologi ved UIB er svært lav (28 % N=23) og på masterprogrammet er svarprosenten så lav at tall fra 2018 og 2019 er lagt sammen (N=13). Det samme gjelder også flere av studiestedene det er relevant å sammenligne seg med. Dette gjør studiebarometeret lite relevant utover diskusjon av hovedtendenser.

Vennlig hilsen

Liv Johanne Syltevik
Instituttleder

Marius Jakobsen
førstekonsulent (studiekonsulent)